

v odstavci 8. dlužního listu, platí jen proti dlužníkovi, nikoli proti spořitelně, v jejíž prospěch byl ujednáán. Proto bylo vyhověno dovolacímu rekursu co do námitky zahájené rozepře, usnesení soudu rekursního v té části změněno a obnoveno usnesení prvního soudu, pokud jím žaloba byla odmítnuta pro zahájenou rozepři.

Čís. 1641.

Nepřípustnost pořadu práva pro nárok na odškodné proti četníkovi, jenž při služební obchůzce zastřelil psa.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1922, R 1 484/22.)

Žalovaný četník při své úřední obchůzce svěřeným mu rayonem zastřelil psa žalobcova v domnění, že pes je stížen vzteklinou. O žalobě na náhradu škody rozhodl soud první stolice ve věci samé. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením jako zmatečný a odmítl žalobu. Důvody: Dle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 299 sb. z. a n. o četnictvu jest četnictvo republiky Čsl. orgánem politické správy státní, podřízeným ve výkonu služby bezpečnostní politickým úřadům státním, a jest úkolem jeho, by podle platných zákonných předpisů a podle nařízení příslušných úřadů státních udržoval v celém území republiky Čsl. veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost (§§ 1, 2 a 7 cit. zák.). Pakli — jak zjištěno, žalovaný nikoliv jako osoba soukromá, nýbrž jako úřední osoba (čtetník) při své služební obchůzce zastřelil žalobcova psa, podléhá výkon žalovaného předpisu dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, čís. 758 sb. z. s., podle kterého státní úředníci pro své úřední výkony nesmějí býti soudně žalováni. Tento předpis nebyl zrušen pozdějším zákonodárstvím, naopak platí nadále dle § 1 j. n. a je nerozhodno, zda žalovaný ve své úřední činnosti překročil meze působnosti mu vytčené čili nic, stačí, že formálně vystupoval jako orgán státní správy, neboť zmíněný dvorský dekret chrání státní funkcionáře před žalobou, ať již ve svém oboru překročili meze svého oprávnění čili nic. K nepřípustnosti pořadu práva musí soud kterékoli stolice z úřední povinnosti hleděti a shledá-li její podstatu, musí z úřední povinnosti zrušiti řízení — pokud se týče pak soudu odvolacího zrušiti i rozsudek — jako zmatečné a žalobu odmítnouti (§§ 42 j. n., 477 čís. 6, 478 odstavec první a 494 c. ř. s.). Důsledky tyto platí plnou měrou i v tomto případě.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Správně uvedl odvolací soud, že četnictvo jest dle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 299 sb. z. a n. orgánem politické správy státní, podřízeným politickým úřadům státním. Pak-li, jak zjištěno nižšími stolicemi, žalovaný ve své úřední působnosti, jako četník, tedy jako osoba úřední, při služební obchůzce psa žalobcova zastřelil, a to, jak dle svědectví Václava R-a první soud zjistil, zcela oprávněně, takže proti němu ani disciplinární řízení zavedeno nebylo, není pro nárok na náhradu škody způsobené zabitím psa proti němu dle dvor. dekretu ze dne 14.

března 1806, čís. 758 sb. z. a n. pořad práva přípustným a dlužno žalobu takovou odmítnouti. Ustanovení tohoto dvor. dekretu by nebylo lze užití, kdyby žalovaný byl jednal mimo obor působnosti jemu přikázané, neboť takové jednání by nebylo jednáním úředním, avšak případu toho zde, jak první soud zjistil, není. Uznal-li tedy odvolací soud za těchto okolností, že v tomto případě je pořad práva vyloučen, pak neposoudil případ po stránce právní mylně.

Čís. 1642.

Věci »ztracené« vyznačuje pozbytí skutečné vlády nad nimi za okolností, že stav ten dlužno pokládati za trvalý a znovunabytí vlády nad věcmi za věc pouhé náhody.

Nárok na nálezné není vyloučen ani tím, že nálezce ihned poznal, komu nalezená věc patří, ani tím, že byl k vlastníku v poměru učňovském.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1922, Rv I 7/22.)

Na matce žalovaného spáchána byla v lednu 1919 loupežná vražda, při čemž byly jí uloupeny různé skvosty a papírové peníze. Několik měsíců po té našel učeň žalovaného ve stáji v hnoji zahrabánu část uloupených peněz a skvostů a ježto žalovaný, jediný to dědic zavražděné, zdráhal se vyplatiti mu nálezné, domáhal se ho žalobou, jež byla o b ě m a n i ž š í m i s o u d y zamítnuta.

Nejvyšší soud žalobě vyhověl.

D ů v o d y:

Rozsudky obou nižších stolic byl žalobní nárok zamítnut. Soud prvý stolice uznává, že peníze a cenné věci, jež žalobce našel, pokládati jest v poměru k žalovanému za »ztracené«, soudí však, že tím okamžikem kdy je žalobce našel, ožila držební vůle žalovaného a že žalobce, jsa jako učeň žalovaného povinen věci jeho před ztrátou a poškozením chrániti, nezjednal pro žalovaného svou činností žádných práv, když se dle této své povinnosti jménem jeho těchto věcí ujal. Na straně žalovaného nelze prý tedy mluvit o »nálezu«. Žalobci, kterého jinak pokládati jest za »nálezce« uvedených věcí, nepřísluší prý odměna za nález (nálezný), ježto věděl, že jde o majetkové věci žalovaného a mimo to jako jeho učeň, jemu k věrnosti povinný, nemá nároku na nálezné vůbec. Slib odměny žalovaným postrádá prý platného právního důvodu a jest právně bezúčinným. Soud druhé stolice míní zase, že nejde vůbec o nález, neboť peníze i skvosty byly v detenci žalovaného, který po smrti své matky ujal se držby jejího domku a chlévku, v němž věci byly nalezeny, a jeho držební vůle vztahovala se i na hnůj v chlévě a věci v hnoji tom uschované. Tomuto právnímu názoru předchozích stolic nelze přisvědčiti. Dle obecného významu slovního i pojmu právního jest pod »ztracenými věcmi« rozuměti ony věci movité, které nejsou v ničí viditelné držbě a přišly z vlády svého dřívějšího držitele — lícstejno kterým způsobem — bez jeho vědomí. Na rozdíl od věcí pouze z nedopatření založených, o kterých se přechodně neví, kde jsou, důvodně však souditi lze, že se časem najdou, ježto jsou pravděpodobně v dosahu držební moci jich majitele, — jest pokládati za »ztra-